

SPRAWOZDANIE GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

w Dąbrównie za rok 2023

ZADANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do głównych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy przede wszystkim: 1) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dokonywanie analizy potrzeb w tym zakresie. 2) Udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym: - przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią, - motywowanie i zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, - kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu, - kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, - podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania przemocy w rodzinie, - kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych przez przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne, - inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego w niesienie pomocy osobom uzależnionym i problemem przemocy, - inicjowanie i organizacja szkoleń, debat i konferencji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, - organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów uzależnień. 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy, 4) Podejmowanie działań na rzecz ograniczania dostępności do alkoholu: - prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, - podejmowanie działań wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami, - podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów mechanicznych, - prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu. 5) Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie: - organizacja i współorganizacja szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych, - prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków

problemów uzależnień i przemocy. Zadania ww. wynikają z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

DZIAŁANIA KOMISJI W 2023 ROKU

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku skupiała się wokół problemów motywowania zgłaszanych do Komisji osób, do podjęcia leczenia odwykowego (lub leczenia farmakologicznego) oraz kierowania do konkretnych form pomocy (terapeuta uzależnień, psycholog, specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej) lub placówek terapeutycznych.

W roku 2023 odbyło się 12 posiedzeń członków GKRPA. Wysłanych zostało 21 wezwań do stawiennictwa na posiedzenia GKRPA oraz 4 zaproszenia dla wnioskodawców i osób współuzależnionych. Na spotkania z członkami GKRPA w 2023 roku wezwano i zaproszono 17 osób (6 osób wzywano dwukrotnie, 1 trzykrotnie), zgłosiło się 5 osób. Osobom wzywanim na posiedzenia GKRPA proponowano pomoc specjalistyczną (rozmowy motywujące do zachowania abstynencji lub ograniczenia spożywania alkoholu z psychologiem i terapeutą uzależnień, spotkania wspierające osoby współuzależnione, poddanie się leczeniu farmakologicznemu). Wszystkie osoby, które zgłosiły się do GKRPA skorzystały z oferowanej pomocy specjalistycznej w PI-K. Osobom, które nie zgłosiły się, wysłane zostały ulotki i broszury informacyjne oraz oferta pomocy specjalistycznej dostępnej w Punkcie I-K działającego przy GKRPA. W stosunku do zgłoszonych w 2023 roku osób z problemem alkoholowym GKRPA nie wystąpiła w żadnym przypadku z wnioskiem do Sądu o skierowanie na leczenie odwykowe, z uwagi na brak ustawowych przesłanek do złożenia ww. wniosku lub braku zgody wnioskodawcy na podjęcie takich działań. W roku 2023 GKRPA wydała również 2 opinie dotyczące lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Dąbrówno (wniosek złożony przez przedsiębiorstwo ELEKTRON Grzegorz Karpiński, mc sprzedaży Bar na rzeczką w Dąbrównie i wniosek złożony przez firmę Sklep Spożywczo – Przemysłowy Barbara Wawrzeńczyk, Marwałd 35).

W 2023 roku, nie przeprowadzono kontroli punktów sprzedaży alkoholu, rozesłano jednak do każdego punktu pakiety materiałów edukacyjno – informacyjnych, zawierających ulotki, plakietki, plakaty i regulacje prawne na nośnikach CD. W latach następnych sukcesywnie kontrolowane będą punkty sprzedaży alkoholu, działające na terenie gminy Dąbrówno.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na mocy Zarządzenia Wójta Gminy Dąbrówno Nr Or.0050.92.2018 z dnia 04 lipca 2018 r. Pełnomocnik Wójta pełni jednocześnie funkcję sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku 2023 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspierała również procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta”- udział w pracach grup roboczych, regularnie powoływano członka GKRPA, GKRPA w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego reprezentowana jest przez jej sekretarza, Mariolę Niedoba (Zarządzenie Nr Or.0050.85.2019 Wójta Gminy Dąbrówno z dn. 5.08.2019). **Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie** wynika, że w 2023 roku do GZI wpłynęły 22 nowe formularze Niebieskiej Karty, we wszystkich przypadkach wszczęto procedurę NK. **Ogółem w 2023 roku realizowanych było 27 procedur Niebieskiej Karty:** założone w 2023 roku (22) i 5 założonych w roku 2022, gdzie procedura NK jeszcze się toczy. Grupy robocze zbierały się według indywidualnego planu pracy z daną rodziną, w 2023 roku miało miejsce 91 spotkań grup roboczych .

Za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członek Komisji otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 140,00 zł (słownie: sto czterdzieści złotych). Podstawą wypłaty wynagrodzenia była lista obecności sporządzona na posiedzeniu Komisji.

ANALIZA SPOŻYWANIA ALKOHOLU PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY

Całość działań podjętych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrównie wskazuje na występowanie nadal problemu, związanego z dużym spożyciem alkoholu wśród mieszkańców gminy. **Rok 2023 był jednak pierwszym rokiem (od 2015 roku), w którym spożycie napojów alkoholowych nieznacznie obniżyło się.** Narzędziem umożliwiającym coroczne oszacowanie i porównanie rok do roku ilości spożywanego przez mieszkańców gminy Dąbrówno alkoholu, pozostaje analiza wpływów za sprzedaż alkoholu wynikających z wydanych zezwoleń. Analiza uwzględnia każdy rodzaj napojów alkoholowych: zezwoleń A na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu (najczęściej jest to piwo), zezwoleń B na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 8% alkoholu (głównie jest to wino) i zezwoleń C na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu (mocne trunki, jak

wódka). Pozwala to także na monitorowanie zmian co do rodzaju spożywanych napojów alkoholowych przez mieszkańców gminy Dąbrówno.

W roku 2023 na terenie gminy Dąbrówno sprzedaż alkoholu prowadzona była przez 15 podmiotów: 10 to sprzedawcy detaliczni, 5 to podmioty gastronomiczne.

Zestawienie wartości sprzedaży alkoholu w latach 2019 – 2023 (wg składanych przez sprzedawców do Urzędu Gminy Dąbrówno oświadczeń o wartości sprzedanego alkoholu) i analiza wpływów za sprzedaż alkoholu, pozwala ocenić jak zmieniało się na przestrzeni ostatnich lat spożycie alkoholu wśród mieszkańców gminy Dąbrówno. Dane te obrazuje tabela 1 i 2.

Wartość sprzedaży alkoholu wg oświadczeń składanych przez sprzedawców Gminy Dąbrówno w latach 2019 - 2023				
2019	2020	2021	2022	2023
2.640.380	3.274.677	3.437.174	4.401.829	4.313.071

Tabela 1. Wartość sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Dąbrówno, wg oświadczeń sprzedawców. Źródło: opracowanie własne, UG Dąbrówno, 2023

Wartość sprzedaży alkoholu wg oświadczeń składanych przez sprzedawców Gminy Dąbrówno 2021			
do 4,5% (oraz piwo)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%	razem
1.785.063	230.910	1.421.201	3.437.174
2022			
1.772.490	898.691	1.730.647	4.401.829
2023			
2.320.039	273.190	1.719.841	4.313.071

Tabela 2. Wartość sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Dąbrówno, wg oświadczeń sprzedawców, z podziałem na rodzaj sprzedawanego napoju alkoholowego. Źródło: opracowanie własne, UG Dąbrówno, 2023

Ostatni 2023 rok okazał się pierwszym rokiem, w którym wartość sprzedaży alkoholu nieznacznie spadła. W stosunku do roku 2019, w roku 2020 nastąpił znaczący wzrost środków wydatkowanych z budżetów rodzinnych mieszkańców gminy Dąbrówno na zakup alkoholu. W latach następnych przełomowym również okazał się rok 2022 (skokowy wzrost w stosunku

do roku 2021). **Podkreślić należy, że dane te dotyczą tylko alkoholu zakupionego na terenie punktów sprzedaży usytuowanych na terenie gminy Dąbrówno.**

UDZIAŁ W PRACACH GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

W roku 2023 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspierała również procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta” - udział w pracach grup roboczych, regularnie powoływano członka GKRPA, GKRPA w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego reprezentowana jest przez jej sekretarza, Mariolę Niedoba (Zarządzenie Nr Or.0050.85.2019 Wójta Gminy Dąbrówno z dn. 5.08.2019). **Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie** wynika, że w 2023 roku do GZI wpłynęły 22 nowe formularze Niebieskiej Karty, we wszystkich przypadkach wszczęto procedurę NK. **Ogółem w 2023 roku realizowanych było 27 procedur Niebieskiej Karty:** założone w 2023 roku (22) i 5 założonych w roku 2022, gdzie procedura NK jeszcze się toczy. Grupy robocze zbierały się według indywidualnego planu pracy z daną rodziną, w 2023 roku miało miejsce 91 spotkań grup roboczych .

Z powyższych danych wynika, że zjawisko przemocy w Gminie Dąbrówno utrzymuje się na wysokim poziomie (obserwuje się niewielki wzrost w stosunku do roku ubiegłego) i konieczne jest nadal kompleksowe oraz wzmożone działanie wszystkich służb działających na rzecz rodziny. **Niepokojący jest również fakt, iż osoby wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, często dopuszczają się przemocy wobec rodziny po spożyciu alkoholu.**

WSPÓŁPRACA ZE SPECJALISTAMI PUNKTU KONSULTACYJNO - INFORMACYJNEGO

Podobnie jak w poprzednich latach, w roku 2023 **przy GKRPA w Dąbrównie funkcjonował Punkt Konsultacyjno – Informacyjny.** Dyżur w PI-K pełnili specjalista terapeuta uzależnień, psycholog oraz specjalista ds. przeciwdziałania przemocy. Mieszkańcy gminy Dąbrówno, mieli możliwość skorzystania z: 1) **Konsultacji, porad lub wsparcia specjalisty w dziedzinie terapii uzależnień.** Dyżury terapeuty odbywały się systematycznie, co dwa tygodnie (łącznie terapeuta uzależnień pełnił dyżury dwa razy w miesiącu). Na pomoc terapeuty uzależnień świadczoną w ramach działalności Punktu K-I zaplanowanych zostało 5 godzin w miesiącu. 2) **Pomocy psychologa, w formie konsultacji i poradnictwa.** Psycholog pełnił dyżur dwa razy w miesiącu, wg ustalonego miesięcznego harmonogramu, który dostępny na tablicy ogłoszeń

w budynku GOPS i Urzędu Gminy. Na pomoc psychologa świadczoną w ramach działalności Punktu K-I zaplanowanych zostało 5 godzin w miesiącu. 3) Działalności **Punktu pomocy psychologicznej dla dzieci, młodzieży i ich rodziców**. Pomoc adresowana była do dzieci i rodziców; dotyczyła głównie diagnozy problemów i pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Dyżury psychologa odbywały się wg ustalonego harmonogramu, dwa razy w miesiącu (5 godzin miesięcznie). Pomoc świadczona była w ścisłej współpracy z pedagogami szkolnymi i odbywała się w mc. udostępnionym przez dyrektora Szkoły Publicznej w Dąbrównie. 4) Działań **grupy psychoedukacyjnej dla osób po terapii alkoholowej, DDA** oraz osób, pijących ryzykownie. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu (5 godzin miesięcznie). Zajęcia prowadzone były przez certyfikowanego terapeutę uzależnień. 5) **Pomocy specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy** domowej. Konsultacje i dyżury oraz praca edukacyjna ze sprawcami przemocy, jak również pomoc osobom nie radzącym sobie z negatywnymi emocjami i osobom doznającym przemocy domowej, prowadzona była w Punkcie I-K na terenie Dąbrówna od czerwca 2023 roku do końca grudnia 2023, w wymiarze 5 godzin miesięcznie.

SZKOLENIA

W 2023 roku członkowie GKRPA w Dąbrównie, uczestniczyli w szkoleniach stacjonarnych, podnoszących kompetencje:

- 1) **„Działanie Zespołów Interdyscyplinarnych pod kątem zwiększenia efektywności podejmowanych działań. Profilaktyka Przemocy w rodzinie. Procedura Niebieskiej Karty”**. Szkolenie dwudniowe. Miejsce, termin: Dąbrówno, grudzień 2023, 9 osób.
- 2) **„Ustawa z dnia 9 marca 2023 roku – zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przegląd i omówienie najważniejszych zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołów Interdyscyplinarnych”**. Organizator: SBC Szkolenia Badania Consulting z siedzibą w Krakowie. Termin, miejsce: Gdańsk, 15-17.11.2023, 2 osoby.

Opracował Sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrównie
Mariola Niedoba